

Broj:

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
IZVJEŠTAJA O IZVRŠENJU BUDŽETA INSTITUCIJA BOSNE I HERCEGOVINE ZA
2006. GODINU

Sarajevo, juli 2007. godine

SADRŽAJ

I.	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II.	REVIZORSKI IZVJEŠTAJ	4
1.	Uvod	4
2.	Osvrt na preporuke po prethodnom izvještaju	4
3.	Nalazi i preporuke	5
3.1.	Sistem internih kontrola	5
3.2.	Finansijski izvještaji	6
3.3.	Planiranje budžeta institucija BiH	7
3.4.	Analize, izvještavanje i nadzor nad budžetom BiH	9
3.5.	Jedinstveni račun trezora	10
3.6.	Informacioni sistem finansijskog upravljanja (ISFU)	11
3.7.	Višak prihoda nad rashodima	12
3.8.	Popis novčanih sredstava	14
3.9.	Informacioni sistem Ministarstva finansija i trezora BiH	15
4.	Korespodencija	16
5.	Rezime	16

Prilog 1: Tabela 1 - « Bilans prihoda po izvorima i namjenama»

Prilog 2: Tabela 2 - «Zbirni bilans rashoda po ekonomskim kategorijama»

Prilog 3: Komentari na Nacrt Izvještaja broj: 01-05-16-3715/07 od 19.09.2007. godine

Prilog 4: Odgovor na komentare broj: 01-16-1-621-2/07 od 01.10.2007. godine

I MIŠLJENJE REVIZORA

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju Izvještaja o izvršenju budžeta institucija Bosne i Hercegovine za 2006. godinu (u daljem tekstu: Izvještaj) sačinjenog od strane Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ministarstvo).

- 1.1. Rukovodstvo Ministarstva je odgovorno za Izvještaj, za postupanje u skladu sa zakonima i propisima i uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola. Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na osnovu revizije koju smo izvršili.
- 1.2. Zakonski osnov revizije sadržan je u odredbama Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine («Sl. glasnik BiH» broj: 12/06). Reviziju smo izvršili u skladu sa revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija – INTOSAI («Sl. glasnik BiH» broj: 15/01). Ovi standardi zahtjevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način koji nam omogućava da se u razumnoj mjeri uvjerimo da je Izvještaj sastavljen u skladu sa važećom zakonskom regulativom i primjenjivim računovodstvenim standardima i da predstavlja tačan i istinit prikaz poslovanja. Revizija ocjenjuje i pouzdanost sistema internih kontrola kojim se osigurava primjena zakona i propisa, zaštita imovine i pouzdano izvještavanje.
- 1.3. Revizija je, na osnovu uzoraka, ispitivala značajne transakcije, koje potvrđuju iznose u Izvještaju, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja Izvještaja, ocjenu značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva prilikom sastavljanja Izvještaja, usaglašenost sa zakonima i propisima i ocjenu sistema internih kontrola. Smatramo da revizija koju smo obavili pruža razumnu osnovu za davanje našeg mišljenja.

Prema našem mišljenju, Izvještaj za 2006. godinu prikazuje realno i objektivno finansijsko stanje na dan 31.12.2006. godine, osim za efekte koje na Izvještaj mogu imati pozicije koje se odnose na slijedeće:

- Poslovanje Ministarstva uz stalni rizik nedostatka zaposlenih može imati uticaja na efikasnost poslovanja (tačka 3.1. Izvještaja);
- Izvještaj ne sadrži sve potrebne podatke i informacije propisane Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine (tačka 3.2. Izvještaja);
- U Izvještaju su manje prikazani prihodi i rashodi što je za posljedicu imalo manje iskazivanje viška prihoda nad rashodima za iznos od 116.123 KM (tačka 3.7. Izvještaja);
- Nije izvršen popis novčanih sredstava na računima koji se vode u okviru Jedinstvenog računa trezora (tačka 3.8. Izvještaja);
- Preporuke po reviziji poslovanja Ministarstva za 2005. godinu nisu u potpunosti realizovane (tačka 2. Izvještaja);
- Nedovoljno pouzdan sistem internih kontrola u dijelu nadzora nad procesima planiranja budžeta i praćenju i izvještavanju o izvršenju budžeta (tačka 3.3. i 3.4. Izvještaja);
- Kašnjenje u primjeni Zakona o javnim nabavkama i Zakona o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine u odabiru komercijalnih banaka za obavljanje platnog prometa (tačka 3.5. Izvještaja).

Sarajevo, 13.07.2007. godine

II REVIZORSKI IZVJEŠTAJ

1. Uvod

Revizija Izvještaja o izvršenju budžeta institucija Bosne i Hercegovine obuhvata poslove Ministarstva vezane za planiranje budžeta institucija Bosne i Hercegovine, analize, izvještavanje, internu kontrolu i nadzor nad budžetskim korisnicima, upravljanje Jedinstvenim računom trezora, Glavnu knjigu trezora i upravljanje informacionim sistemima. Ministarstvo je sastavilo godišnji Izvještaj o izvršenju budžeta institucija Bosne i Hercegovine za 2006. godinu koji daje podatke o ostvarenim prihodima i rashodima ukupnog budžeta za sve institucije Bosne i Hercegovine i prikazuje ukupno stanje planiranih i realizovanih prihoda i rashoda svih budžetskih korisnika. Izvještaj je sačinjen na osnovu podataka koje su budžetski korisnici unijeli putem Informacionog sistema finansijskog upravljanja (ISFU) u Glavnu knjigu trezora i podataka koji se direktno izvršavaju u Ministarstvu (direktni transferi, namjenska rezervisanja i druge obaveze utvrđene Budžetom institucija Bosne i Hercegovine za 2006. godinu).

2. Osvrt na preporuke iz prethodnog izvještaja

Ured za reviziju izvršio je reviziju Izvještaja o izvršenju budžeta institucija Bosne i hercegovine za 2005. godinu, o čemu je sastavljen Izvještaj o reviziji, kao i prethodnu fazu revizije za 2006. godinu o čemu je putem Pisma rukovodstvu Ministarstvo obavješteno o našim nalazima. Revizijom su utvrđene određene slabosti i nepravilnosti u poslovanju Ministarstva opisane u Izvještaju i pismu rukovodstvu te je rukovodstvu Ministarstva sugerisano da te nepravilnosti razmotri, te da poduzme određene aktivnosti na otklanjanju istih.

Ministarstvo je u propisanom roku od 60 dana, a u skladu sa odredbama člana 16.stav 3. Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine, dostavilo Odgovor o poduzetim aktivnostima radi prevazilaženja slabosti i nepravilnosti koje su identifikovane u revizorskom izvještaju za 2005. godinu.

Osvrtom na preporuke revizije, date u navedenom Izvještaju i datim preporukama u prethodnoj reviziji, kao i uvidom u realizovane aktivnosti koje su navedene u Odgovoru o poduzetim aktivnostima radi prevazilaženja nepravilnosti koje su identifikovane u revizorskom izvještaju za 2005. godinu utvrdili smo da je Ministarstvo djelimično otklonilo te slabosti i nepravilnosti kako slijedi:

Realizovane preporuke:

- Ministarstvo je sastavilo godišnji izvještaj o izvršenju budžeta u skladu sa odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine;
- U Službenom glasniku Bosne i Hercegovine objavljen je Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine;
- Ministarstvo je sačinilo preciznu instrukciju za izradu prijedloga budžeta zasnovanu na Dokumentu okvirnog budžeta;
- U većini slučajeva Ministarstvo je izvršilo usaglašavanje promjene prijedloga budžeta sa budžetskim korisnicima;
- Ministarstvo je u oktobru 2006. godine utvrdilo kriterije za izvršavanje sistemskih transakcija;
- Ministarstvo je izvršilo zaključna knjiženja u Glavnoj knjizi za period 2002. do 2006. godina.

Aktivnosti koje su u toku:

- Popuna upražnjenih radnih mjesta u Sektoru za budžet i Sektoru za trezorsko poslovanje.

Preporuke koje nisu realizovane:

- I dalje je prisutan problem nedostatka uposlenih na ključnim radnim mjestima;
- U Službenom glasniku Bosne i Hercegovine nije objavljen Pravilnik o računovodstvu institucija Bosne i Hercegovine;
- Izostala su precizna uputstva o izradi finansijskih izvještaja za programe posebnih namjena;
- I dalje je prisutan problem prilikom planiranja budžeta vezano za planirani broj uposlenih u institucijama Bosne i Hercegovine;
- Prilikom predaje finansijskih izvještaja nije postojala preventivna kontrola u Ministarstvu koja bi omogućila kompletnost svih priloga koji su propisani Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine;
- Nije riješen sistem zatvaranja glavne knjige što se odražava na prekoračenje rokova vezano za izradu finansijskih izvještaja budžetskih korisnika;
- Nije određena konačna namjena sredstava od sukcesije po osnovu deblokiranih računa;
- Nisu izvršena unaprjeđenja vezana za procese analiza i nadzora nad izvršenjem budžeta;
- Nije uspostavljena funkcija interne revizije i nadzora nad budžetskim korisnicima;
- Nisu utvrđeni jasni kriteriji prema kojim se mogu formirati programi posebne namjene;
- Nisu sačinjavani planovi novčanih tokova kojim se projicira priliv i odliv sredstava sa Jedinственог računa trezora;
- Nije izvršen popis novčanih sredstava koja se vode u okviru Jedinственог računa trezora.

3. Nalazi i preporuke**3.1. Sistem internih kontrola ¹**

Revizija je izvršila ispitivanje sistema internih kontrola, administrativnih i računovodstvenih procedura i kvaliteta finansijskog upravljanja nad izvršenjem budžeta institucija Bosne i Hercegovine. Cilj ovih ispitivanja je bio da se uvjerimo u kojoj mjeri su operativni ciljevi ostvareni i koliko su pouzdani podaci na kojima se bazira Izvještaj, te da li je finansijsko upravljanje u skladu sa postojećim propisima.

¹ Interne kontrole su jedinstven proces koji uvodi organizacija kao skup postupaka i mjera koje osiguravaju tačnost i pravilnost evidentiranja finansijskih transakcija, njihovu punu usklađenost sa zakonima i ekonomično i efektivno trošenje javnog novca.

Najveća odgovornost za uspostavljanje sistema internih kontrola vezana je za rukovodstvo Ministarstva. Uspostavljanje efikasnog i efektivnog sistema internih kontrola najviše će koristiti rukovodstvu jer će takav sistem obezbijediti (u razumnoj mjeri) zaštitu poslovanja od prevara, grešaka i eventualnih zloupotreba.

Međutim, u Ministarstvu je i tokom 2006. godine postojao izražen problem upravljanja i rukovođenja što se prevashodno odnosi na propuštenu raspodjelu obaveza i odgovornosti u okviru višeg menadžmenta utvrđenih važećim zakonima i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Ministarstva (ministar, zamjenik ministra i sekretar) kao i propuštenu popunu postojeće organizacione strukture, a posebno pojedinih ključnih radnih mjesta.

Ovaj problem detaljno smo opisali u našem Izvještaju o izvršenoj reviziji za 2006. godinu Ministarstva kao budžetskog korisnika.

Kao posljedica navedenog nedostatka uposlenih i izostanka raspodjele odgovornosti i obaveza u Ministarstvu nije uspostavljen efikasan sistem internih kontrolnih postupaka u dijelu nadzora i kontrole nad ukupnim budžetom institucija BiH.

S obzirom na visok nivo koncentracije ovlaštenja i obaveza na pojedine izvršioce, mišljenja smo da postojeći način organizovanja Ministarstva usporava odvijanje određenih procesa u dijelu planiranja budžeta, praćenja izvršenja budžeta kao i povećava rizik od nastanka greške.

Revizija je i ranije skretala pažnju na ovaj propust te davala preporuke rukovodstvu Ministarstva da poduzme aktivnosti na popunjavanju ključnih radnih mjesta i izvrši odgovarajuću raspodjelu odgovornosti i obaveza u okviru zakonskih i rješenja utvrđenih internim aktima unutar višeg i srednjeg menadžmenta kao i neposrednih izvršilaca, što bi omogućilo veću efikasnost u odvijanju poslovnih procesa i uspostavu kvalitetnijeg sistema internih kontrolnih postupaka.

3.2. Finansijski izvještaji

Ministarstvo je u januaru 2007. godine usvojilo i objavilo novi Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Pravilnik) objavljen u Službenom glasniku BiH broj:33/07. Tim Pravilnikom utvrđen je set obrazaca za periodično i godišnje izvještavanje koji su dužni popuniti i dostaviti Ministarstvu budžetski korisnici kao i obrasci o godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta institucija Bosne i Hercegovine. Za razliku od predhodnog novim Pravilnikom propisan je i obrazac «Bilans stanja» kojim se predstavlja sistemski pregled imovine, obaveza i drugih izvora.

Utvdili smo da izmijenjeni način izvještavanja nije na odgovarajući način praćen uputstvima, smjernicama i instrukcijama Ministarstva, što je stvorilo nedoumice u vezi načina izvještavanja kod budžetskih korisnika, a prevashodno za izvještavanje po programima posebne namjene.

Uočili smo sljedeće nedostatke u izvještavanju:

a) Godišnji Izvještaj o izvršenju budžeta institucija Bosne i Hercegovine

- U podacima o prihodima predstavljenim u Tabeli 1. Izvještaja nisu unešeni podaci o prihodima ostvareni po osnovu prodaje stalnih sredstva u iznosu od 117.457 KM, a koji su iskazani u Glavnoj knjizi na kontu 8111- Primici od prodaje stalnih sredstava, za koji iznos je u Izvještaju manje prikazan višak prihoda nad rashodima;
- Izvještaj ne sadrži podatke o izvršenju prihoda i rashoda (Tabele 1 i 2 Izvještaja) iz kojih bi se jasno vidjela razlika između odobrenog budžeta i njegovog izvršenja, kako je to propisano članom 22. stav 6. tačka b. Zakona o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine;

- Pravilnik o finansijskom izvještavanju predstavljen je na web stranici Ministarstva finansija i nije blagovremeno objavljen u Službenom glasniku BiH;
- Uočili smo da pojedini budžetski korisnici nisu u propisanom roku predali godišnje finansijske izvještaje (prijem vršen sve do 02.04.2007. godine), a da Ministarstvo nije poduzimalo sankcije prema njima, iako je to pravo propisano Zakonom o finansiranju institucija BiH (obustava odobravanja rashoda dok se ne izvrši prijem godišnjeg izvještaja).

b) Godišnji Izvještaji budžetskih korisnika

- Odredbe Pravilnika o finansijskom izvještavanju nisu jasne kada je u pitanju izvještavanje o izvršenju budžeta (Prilog br. 8). Pojedini korisnici su sačinili ove izvještaje, a drugi nisu;
- Prilikom predaje ovih izvještaja nije postojala kontrola u Ministarstvu (izvještaji predati u Kabinet ministra) koja bi omogućila kompletnost svih priloga koji su propisani Pravilnikom o finansijskom izvještavanju;
- Nisu data precizna uputstva o izvještavanju za Programe posebnih namjena tj. koje priloge iz seta izvještaja treba za ove programe popuniti. Programi posebne namjene obično sadržavaju podatke o sredstvima, obavezama, izvorima sredstava i rashodima i trebaju imati isti tretman kao ostala sredstva iz budžeta;
- Pisane informacije uz finansijske izvještaje kod većine budžetskih korisnika ne sadrže šira i detaljnija obrazloženja, odnosno analize odstupanja od plana izvršenja budžeta, analize troškova zaposlenih, analize stalnih sredstava itd.;
- Propisane informacije o sistemu internih kontrola realizovanih tokom godine kao i korektivne radnje preduzete u cilju realizacije preporuka revizije, u pojedinim slučajevima, nisu sadržane u finansijskim izvještajima (mada su izrađene po našem ranijem zahtjevu);

Skrećemo pažnju Ministarstvu da je dužno da se pridržava važećih propisa koji se odnose na izvještavanje o izvršenju budžeta kako bi ti Izvještaji sadržavali potpune i sveobuhvatne informacije o prihodima, rashodima, obavezama i potraživanjima kao i stalnoj imovini. Tako bi korisnici tih izvještaja imali kvalitetniju informaciju o navedenim budžetskim podacima čime bi se izbjegla dodatna obrazloženja, a izvještaji bi bili potpuni i efikasni.

Ministarstvo treba objaviti dodatna uputstva i instrukcije u vezi primjene Pravilnika o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine. Mišljenja smo da bi precizna uputstva za popunjavanje izvještaja mogli biti jedno od rješenja kojim bi se postigla standardizacija izvještavanja. Takođe, Ministarstvo mora preduzeti mjere kojima će pojačati kontrolu izrade izvještaja koji trebaju biti predstavljeni i ostalim korisnicima izvještaja i koji će se koristiti za konsolidaciju na nivou ukupnog budžeta.

3.3. Planiranje budžeta institucija Bosne i Hercegovine

Revizija je ispitivala sistem planiranja i donošenja budžeta institucija Bosne i Hercegovine. Iako svjesni činjenice da ovo nije jednostavan proces obzirom, da se finansiranje institucija BiH uglavnom vrši iz prihoda prikupljenih od indirektnih poreza, te da postoje određena ograničenja koja postavlja Međunarodni monetarni fond, da je prisutno stalno formiranje novih institucija na nivou BiH, da su se prvi put prilikom planiranja budžeta primjenjivale odredbe Zakona o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine itd., mišljenja smo da se ovaj proces može potpunije urediti definisanjem jasnih kriterija prilikom projektovanja budžeta.

Budžetski korisnici nisu u većini slijedili upute i ograničenja prilikom izrade projekcija budžeta koji su bili utvrđeni u instrukcijama za izradu budžeta (projekcija budžeta trebala se kretati do iznosa gornje granice budžeta koju je odredilo Ministarstvo na osnovu parametara iz Dokumenta okvirnog budžeta), a nisu slijedile ni sankcije od strane Ministarstva za kršenje instrukcija. Poslovne aktivnosti budžetskih korisnika nisu bile povezane sa planiranim utroškom sredstava budžeta.

Dinamika zapošljavanja kod većine korisnika budžeta nije bila realna i planiranje je u principu bilo izvršeno na bazi potpune implementacije planiranog broja zaposlenih, a ne na realno mogućoj dinamici zapošljavanja. Ovo je dovelo do različitog tretmana većeg broja budžetskih korisnika i proizvelo poteškoće prilikom izvršavanja budžeta. Pojedini korisnici zbog nerealnog prikazivanja i uvećavanja svojih potreba imali su više prostora u odobrenom budžetu. Kod drugih koji su realnije planirali svoje godišnje rashode, imali su probleme u izvršenju budžeta u granicama odobrenog, te su se pojavljivali sa zahtjevima prema Vijeću ministara Bosne i Hercegovine za upotrebu sredstava iz tekuće rezerve budžeta.

Ministarstvo nije precizno uredilo planiranje i izvršenje mnogobrojnih «programa posebnih namjena», tako da je predložene programe od strane budžetskih korisnika kasnije Ministarstvo umanjilo ili neke potpuno eliminisalo. Odobrena sredstva za programe posebne namjene su, na osnovu odobrenja za prestrukturiranje, dijelom korištena za tekuće i za kapitalne izdatke (Ministarstvo odbrane BiH, Ministarstvo pravde BiH, Institut za akreditiranje BiH ..) što je posljedica nepostojanja odobrene strukture rashoda za te programe.

Sve navedeno doprinijelo je smanjivanju pojedinačnih projekcija budžeta od strane Ministarstva, a što je posljedica uglavnom nepoštivanja utvrđenih kriterija u instrukciji za izradu budžeta uz, u većini slučajeva, izvršena usaglašavanja sa budžetskim korisnicima, o čemu su sastavljeni zapisnici.

Kao posljedica svega, Ministarstvu su upućivani česti zahtjevi za preraspodjelu unutar pojedinih budžetskih stavki kojima su u principu umanjivani izdaci za plaće (zbog neispunjavanja planiranog zapošljavanja), a povećavani ostali rashodi.

Ministarstvo je odobravalo prestrukturiranja/preraspodjele budžeta u decembru 2006. godine i januaru 2007. godine, a u jednom slučaju i u februaru 2007. godine kojim je vršeno usklađivanje potrošnje sa odobrenim budžetom i pokriće prekoračenja na pojedinim stavkama budžeta.

Revizija je u svojim ranijim nalazima isticala iste probleme koji su ponovljeni i ove godine. Preporučujemo da Ministarstvo preduzme određene aktivnosti na unapređenju procesa planiranja budžeta, a prevashodno:

- ***da sačini precizne i obavezujuće instrukcije za izrade prijedloga budžeta,***
- ***da se nastavi sa potpunom upražnjenih radnih mjesta u odsjeku za planiranje budžeta,***
- ***da prijedlozi budžeta budu povezani sa planiranim aktivnostima poslovanja,***
- ***da se budžet projektuje na bazi postojećeg broja zaposlenih uz objektivnu dinamiku budućih zapošljavanja,***
- ***razmotri mogućnost da se u Budžetu institucija BiH planiraju rezervisanja za nova zapošljavanja, čime bi se smanjila mogućnost budžetskim korisnicima da prekomjernu potrošnju na pojedinim pozicijama pokrivaju prestrukturiranjima sa pozicije plata i naknada,***
- ***da se preduzmu sankcije u slučaju nepoštivanja instrukcija,***
- ***da se kapitalni izdaci planiraju u skladu sa stvarnim potrebama i kao dokaz povećanih aktivnosti poslovanja,***
- ***da se budžeti programa posebnih namjena planiraju na način koji će omogućiti prethodno utvrđivanje i odobravanje detaljne strukture pojedinačnih budžeta za te programe prije konačnog usvajanja budžeta;***
- ***da se u svim slučajevima usaglase promjene prijedloga budžeta između Ministarstva i budžetskih korisnika.***

Ovim bi postupak donošenja budžeta bio više transparentan, a preraspodjele unutar budžetskih stavki svele bi se na realne okvire.

I dalje smo mišljenja da promjene strukture i usklađivanja budžeta bez javnog objavljivanja i usvajanja promjena od strane Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ne pružaju racionalne okvire potrošnje i omogućavaju pokriće prekoračenja troškova na pojedinim stavkama budžeta unutar ukupno odobrenog budžeta.

S tim u vezi ponovo predlažemo da se postojeći propisi koji uređuju ovu oblast izmjene u dijelu koji se odnosi na procedure za odobrenja prestrukturiranja odobrenog budžeta, kao i blagovremenog razmatranja i usvajanja tih promjena od strane Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

3.4. Analize, izvještavanje i nadzor nad budžetom BiH

Utvrdili smo da su u Ministarstvu i u toku 2006. godine nedostajale funkcije efikasnih analiza, izvještavanja i nadzora nad izvršenjem budžeta. Nedostatak sistema nalazi se u izostanku jedinstvenog, sistemskog regulisanje pojedinih troškova, kao i u nedostajućim analizama i instrukcijama mogućih ušteda pojedinih kategorija troškova, uporednim analizama troškova po korisnicima na godišnjem nivou i u odnosu na broj zaposlenih itd., a što je posljedica nedostatka uposlenih u Odsjeku koji bi trebao da obavlja navedene poslove.

Napominjemo da je Ministarstvo početkom 2005. godine sačinilo prijedloge Odluka o pravu na korištenje i ograničenja u visni troškova službenih automobila, fiksnih i mobilnih telefona i troškova reprezentacije i iste su distribuirane budžetskim korisnicima na razmatranje, te da do okončanja revizije nije izrađena konačana verzija navedenih dokumenata.

Kontrola izvršenja budžeta kroz ISFU počiva na operativnom budžetu bez upoređivanja izvršenja budžeta sa odobrenim godišnjim budžetom i sagledavanjem raspoloživih sredstava do kraja godine. Ovo ograničava kontrolu da se preventivno djeluje i interveniše u slučaju eventualnih budućih prekoračenja ili približavanja dozvoljenim granicama odobrenog budžeta.

Funkcija unutrašnjeg nadzora i interne revizije budžetskih korisnika nije još uvijek uspostavljena iako je ovo propisano važećim zakonima. Revizija je uočila da u domenu računovodstva i finansijskog izvještavanja nedostaju određena pravila i uredbe koje je Ministarstvo kao centralna institucija u finansijskom upravljanju budžeta institucija BiH bilo dužno inicirati za usvajanje. Ovo se odnosi na metodologiju godišnjeg izvještavanja budžetskih korisnika koja nije u potpunosti definisana i prilagođena informacijama koje pruža ISFU. Finansijski izvještaji budžetskih korisnika svode se na obrasce propisane Pravilnikom koji se predaju Ministarstvu. Budžetski korisnici ne prave analize finansijskog poslovanja i analize poslovnih aktivnosti objedinjeno, jer im to nije dato kao obaveza od strane Ministarstva.

Sve ovo donosi poteškoće u nadzoru nad izvršenjem budžeta. Izostanak određenih analiza ima za posledicu neujednačeno odobravanje i realizaciju istih kategorija troškova (različita prava, odobrenja, ograničenja itd.). Nedostatak određenih pravila dodatno onemogućava efikasno evidentiranje, izvještavanje i kontrolu izvršenja budžeta institucija BiH, kao i ravnomjernu potrošnju i jednak tretman među budžetskim korisnicima.

Revizija je u svojim ranijim nalazima isticala iste probleme koji su ponovljeni i ove godine. Preporučujemo da Ministarstvo još jedanput razmotri naše preporuke i preduzme određene aktivnosti na unapređenju procesa analiza, izvještavanja i nadzora nad budžetom koje se odnose na sljedeće:

- ***da se nastavi sa popunom upražnjenih radnih mjesta u Odsjeku za analize, izvještavanje i nadzor nad budžetom, čime bi se stvorili osnovni preduslovi koji omogućavaju kvalitetne analize utroška sredstava u odnosu na određene standarde potrošnje;***

- *da se omogući kontrola izvršenja budžeta u odnosu na ukupno odobreni godišnji budžet, a ne samo u odnosu na operativan budžet u toku godine;*
- *da se posebno propišu uputstva za izvještavanje kod korisnika koji imaju više izvora finansiranja (donacije, vlastiti prihodi itd.);*
- *da se, nakon usvajanja Zakona o internoj reviziji, nastave aktivnosti na uspostavi institucije interne revizije i time pojača nadzor nad izvršenjem budžeta kod budžetskih korisnika i ukupno odobrenog budžeta.*

Realizacijom ovih preporuka Ministarstvo bi ispunilo svoje obaveze koje ima prema važećim propisima.

3.5. Jedinstveni račun trezora

Utvrđeno je da je Ministarstvo u oktobru 2006. godine usvojilo pisane procedure za izvršavanje sistemskih transakcija plaćanja kojima je predviđeno plaćanje svih obaveza budžetskih korisnika jedanput sedmično, u pravilu srijedom. Međutim, u Ministarstvu je bio izražen problem unosa podataka za plaćanje u ISFU za budžetske korisnike koji nemaju direktnu konekciju na server Ministarstva. Naime, Ministarstvo je tek u januaru 2007. godine donijelo Instrukciju kojom se utvrđuju procedure za unos podataka za te budžetske korisnike, što je za posljedicu imalo da dostavljeni nalozi za unos od strane tih institucija ne budu blagovremeno unešeni u ISFU, te je iz tog razloga dolazilo do kašnjenja u plaćanju obaveza tih budžetskih korisnika.

Takođe, u Ministarstvu nisu sačinjavali planove novčanih tokova kojim se projecira priliv i odliv sredstava sa Jedinstvenog računa trezora, kako je to propisano Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine. Prezentirani su nam dokumenti iz kojih je vidljivo da je Ministarstvo od aprila 2007. godinu otpočelo sa izradom mjesečnih planova novčanih tokova.

Revizija je u svojim ranijim nalazima isticala iste ili slične probleme koji su ponovljeni i ove godine. Preporučujemo Ministarstvu da poduzme mjere na unaprjeđenju sistema Jedinstvenog računa trezora koje se odnose na sljedeće:

- **dosljedno pridržavanje kriterija kojima se uređuje izvršavanje sistemskih transakcija plaćanja,**
- **osigurati resurse neophodne za obavljanje poslova izrade i analize novčanih tokova.**

Utvdili smo da Ministarstvo ima zaključene ugovore sa četiri komercijalne banke (NLB Razvojna banka Jugoistočne Evrope a.d. Banja Luka, HVB Central profit bankom d.d. Sarajevo, Gospodarskom bankom d.d. Sarajevo i Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina, Sarajevo) o vođenju računa i obavljanju platnog prometa u zemlji i inostranstvu. Navedeni ugovori zaključeni su u periodu od 2001.do 2003. godine.

Obzirom da su navedeni ugovori zaključeni prije stupanja na snagu Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine (stupio na snagu u novembru 2004. godine) i Zakona o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine (stupio na snagu u januaru 2005. godine), mišljenja smo da je Ministarstvo dužno da, shodno odredbama navedenih propisa, provede proceduru izbora najpovoljnijih banaka za obavljanje platnog prometa putem javne konkurencije.

Uočili smo da Ministarstvo vrši investiranja putem Centralne banke Bosne i Hercegovine (oročenje kao jedan od načina investiranja) javnih sredstava koja se nalaze na Jedinstvenom računu trezora, a koja nisu u datom momentu potrebna za budžetske namjene. Takav način investiranja predviđen je članom 3. Zakona o trezoru institucija Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH» broj: 27/00). Međutim, članom 31. Zakona o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH» broj: 61/04) propisano je da se investiranje (oročenje) tih sredstava vrši putem «pologa kod bilo koje banke koja je

član Agencije za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine» i «pologa kod bilo koje banke s najmanje rejtingom «A» -veoma jaka banka- kod rejting agencija s međunarodnim ugledom». Shodno navedenom, vidljivo je da propisi koji uređuju trezorsko poslovanje u dijelu investiranja slobodnih budžetskih sredstava na različit način tretiraju navedenu oblast.

Ured za reviziju preporučuje Ministarstvu, da pokrene proceduru usklađivanja navedenih propisa vezano za investiranja slobodnih budžetskih sredstava, kako bi se izbjegao različit pristup u tretiranju te oblasti i otklonile nedoumice koji od navedenih propisa treba primjenjivati u praksi kada su u pitanju investiranja slobodnih budžetskih sredstava.

3.6. Informacioni sistem finansijskog upravljanja (ISFU)

Revizija je svojim postupcima obuhvatila snimanje ISFU putem kojeg se generišu podaci u Glavnu knjigu trezora. Utvrđeno je da je u 2006. godini zatvorena Glavna knjiga i da su urađena zaključna knjiženja za sve prethodne godine. Za 2006. Godinu Glavna knjiga i Pomoćne knjige su zatvorene sredinom maja 2007. godine. Osnovni razlog zakašnjenja zatvaranja Glavne knjige jesu sredstva iz donacije UNHCR-a, koja nisu pravovremeno odobrena, a fakture su već bile unešene u sistem čime je onemogućeno zatvaranje Pomoćne knjige. UNHCR je podnio pisani zahtjev za produženje roka odobrenja za plaćanje unijetih obaveza. Za 2007. godinu uvedena je nova praksa gdje se zatvaraju razdoblja po kvartalima, tako da je već zatvoren period za prva tri mjeseca u Pomoćnim knjigama. Zatvaranje Glavne knjige trezora vrši se istovremeno za sve budžetske korisnike, nakon što svi budžetski korisnici završe transakcije unosa obaveza na dan 31.12.2006. godine. Ovaj unos zakonski je ograničen do 31.01.2007. godine o čemu su obavješteni svi budžetski korisnici putem Instrukcije Ministarstva, ali nije bio poštovan od većine budžetskih korisnika (npr. Ministarstvo odbrane BiH, Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH, Ministarstvo pravde BiH, Uprava za indirektno oporezivanje BiH, BH MAC, Ministarstvo sigurnosti BiH, SIPA, Služba za poslove sa strancima, Ministarstvo finansija i trezora BiH, Predsjedništvo BiH, Parlamentarna skupština BiH, Sud BiH, Agencija za civilnu avijaciju BiH, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH..). Tako je unos podataka kod pojedinih korisnika vršen do maja 2007. godine, kada je Glavna knjiga trezora konačno zatvorena. Smatramo da ovakav način funkcionisanja sistema utiče na prekoračenje rokova u vezi izrade i predaje pojedinačnih finansijskih izvještaja i omogućuje izmjenu podataka kada su izvještaji već predati Ministarstvu.

Takođe smo mišljenja da bi svako naknadno unošenje podataka trebalo bi da povlači odgovarajuću korespondenciju sa Ministarstvom i posebna odobrenja, što bi ostavilo pisani trag o naknadnom unosu podataka u ISFU.

Revizija je u svojim ranijim Izvještajima isticala iste ili slične probleme koji su ponovljeni i ove godine. Preporučujemo Ministarstvu preduzimanje odgovarajuće aktivnosti vezano za ažurnost unošenja podataka u Glavnu knjigu trezora što omogućava poštivanje propisanih rokova predaje finansijskih izvještaja.

S tim u vezi Ministarstvo treba preduzeti sljedeće:

- osigurati kontrolu poštivanja propisanih rokova unosa podataka u Glavnu knjigu trezora,
- razmotriti mogućnosti elektronske zabrane pristupa Glavnoj knjizi trezora za svakog budžetskog korisnika nakon predaje finansijskih izvještaja,
- omogućiti operativno posebne zahtjeve za unos podataka u slučajevima prekoračenja rokova,
- nastaviti zatvaranje Pomoćnih knjiga po kvartalima i na taj način stimulisati korisnike da pravovremeno izvršavaju svoje obaveze, čime se stvaraju preduslovi za ispunjavanje zakonskih rokova za zatvaranje Glavne knjige.

3.7. Višak prihoda nad rashodima

Utvdili smo da je na osnovu prihoda i rashoda evidentiranih u Glavnoj knjizi trezora za 2006. godinu iskazan višak prihoda nad rashodima u iznosu od 55.269.484,68 KM i isti je evidentiran na kontu 5911- neraspoređeni višak prihoda nad rashodima.

Ministarstvo je, na osnovu utvrđenih prihoda i rashoda (Tabela 1 i Tabela 2 Izvještaja) prikazalo višak prihoda nad rashodima u iznosu od 41.547.009 KM (Tabela 7).

Razlika između iskazang viška prihoda nad rashodima u Izvještaju i prikazanog viška prihoda nad rashodima u Glavnoj knjizi trezora iznosi 13.722.475,68 KM (55.269.484,68 – 41.547.009).

Navedena razlika odnosi se na slijedeće:

- u Izvještaju su prikazani rashodi i prihodi koji se ne evidentiraju u Glavnoj knjizi trezora (DERK, BH MAC);
- u Izvještaju nisu obrađeni prihodi po osnovu prodaje stalnih sredstva;
- u Glavnoj knjizi prikazani su prihodi Registra zaloga koji se odnose na 2005. godinu;
- prihodi i rashodi Fonda za povratak evidentirani su u Glavnoj knjizi trezora, a obrađeni su u Izvještaju u tekstualnom dijelu i djelimično su obuhvaćeni u Izvještaju kao rashod u iznosu od 1.552.353,00 KM (Tabela 3);
- rashodi po osnovu finansiranja projektne dokumentacije za izgradnju autoputa na koridoru Vc (GSM) u Glavnoj knjizi trezora prikazani su na stalnim sredstvima – projektna dokumentacija, a u Izvještaju su iskazani kao rashod.

Naime, Ministarstvo je iskazalo prihode za period I-XII 2006. godine u Izvještaju u iznosu 696.657.756 KM, u koji nisu uključeni prihodi za servisiranje vanjskog duga u iznosu od 272.169.353 KM i preneseni prihodi iz 2005. godine u iznosu 16.500.000 KM. Navedena vrijednost prihoda iskazana je i u Tabeli 1 – Bilans prihoda po izvorima i namjenama.

Prihodi u razdoblju I-XII 2006. godine iskazani u Glavnoj knjizi trezora iznose 700.752.376 KM. Ovi prihodi se sastoje od iskazanih prihoda na klasi 7 u iznosu od 700.634.919,00 i prihoda iskazanih na klasi 8 - primici od prodaje stalnih sredstava u iznosu 117.457,00 KM.

Razlika prihoda iskazanih u Glavnoj knjizi trezora i Izvještaja sastoji se od slijedećih stavki:

Prihodi iskazani u Glavnoj knjizi trezora		700.752.376 KM
Prihodi Fonda za povratak	-	7.150.000,00 KM
Prihodi Registra zaloga 2005. godine	-	201.330,00 KM
Prihodi Državne regulatorne komisije za elek. energiju	+	2.046.074,00 KM
Prihodi preko UNDP-a (BH MAC)	+	1.328.107,00 KM
Prihodi od prodaje stalnih sredstava	-	117.457,00 KM
Ukupni prihodi iskazani u Izvještaju (Tabela 1 Izvještaja)		696.657.756,00 KM

Kao što je vidljivo u Glavnoj knjizi trezora prikazani su prihodi Fonda za povratak u iznosu 7.150.000,00 KM i prihodi Registra zaloga iz 2005. godine u iznosu 201.330,00 KM, a koji nisu prikazani u Tabeli 1 Izvještaja, a isti su obrađeni u tekstualnom dijelu Izvještaja.

Prihodi Državne regulatorne komisije za električnu energiju u iznosu 2.046.074,00 KM i prihodi ostvareni preko UNDP-a (BH MAC) u iznosu 1.328.107,00 KM zbog tehničkih razloga (vode se kod budžetskih korisnika) nisu mogli biti uneseni u Glavnu knjigu trezora a prikazani su u Izvještaju u Tabeli 1 prihoda za 2006. godinu.

Prihodi od prodaje imovine u iznosu 117.457,00 KM iskazani su u Glavnoj knjizi trezora na kontu 8111- Primici od prodaje stalnih sredstava nisu prikazani u Izvještaju (Tabela 1 Izvještaja) niti su obrađeni u tekstualnom dijelu tog Izvještaja.

Ministarstvo je iskazalo rashode za period I-XII 2006. godine u Izvještaju u iznosu 655.110.747 KM, u koji nisu uključeni rashodi za servisiranje vanjskog duga u iznosu od 269.551.173 KM. Navedena vrijednost rashoda iskazana je u Izvještaju u Tabeli 2 – Zbirni bilans rashoda po ekonomskim kategorijama.

Uvidom u Glavnu knjigu trezora utvrđeno je da su rashodi budžeta za 2006. godinu u periodu I-XII 2006. godine iznosili 645.482.892 KM.

Razlika rashoda iskazanih u Glavnoj knjizi trezora i Izvještaja sastoji se od slijedećih stavki:

Rashodi iskazani u Glavnoj knjizi trezora	645.482.891,67 KM
Rashodi GSM (dokumentacija za koridor Vc)	+ 11.220.550,00 KM
Rashodi Fonda za povratak	- 4.401.957,16 KM
Rashodi BH MAC (UNDP)	+ 1.321.837,57 KM
Rashodi DERK	+ 1.508.759,00 KM
Neutvrđena razlika	- 1.334,08 KM
Ukupni rashodi iskazani u Izvještaju (Tabela 2 Izvještaja)	655.110.747 KM

Kao što je vidljivo u Glavnoj knjizi trezora prikazani su rashodi Fonda za povratak u većem iznosu za 4.401.957,16 KM, a koji su posebno obrađeni u tekstualnom dijelu Izvještaja, a nisu iskazani rashodi BH MAC-a po osnovu utrošenih sredstava iz primljene donacije u iznosu od 1.321.837,57 KM (evidencije se vode kod budžetskog korisnika). Takođe, rashodi po osnovu finansiranja dokumentacije za izgradnju autoputa na koridoru Vc (GSM) iskazani su u Izvještaju, dok se u Glavnoj knjizi trezora vode na stalnim sredstvima –projektna dokumentacija. Rashodi Državne agencije za električnu energiju (DERK) nisu prikazani u Glavnoj knjizi trezora iz razloga što se evidencije vode u sjedištu DERK-a. Razliku u iznosu od 1.334,08 KM nismo mogli utvrditi, obzirom na obimnost izvršenih transakcija u 2006. godini.

Višak prihoda nad rashodima iskazan u Izvještaju iznosi 41.547.009 KM. Kada se na taj iznos doda iznos od 117.457 KM prihoda po osnovu prodaje stalnih sredstava koji nisu obuhvaćeni u prihodima prikazanim u izvještaju, a oduzme iznos neutvrđene razlike manje prikazanih rashoda u iznosu od 1.334 KM dobije se iznos viška prihoda nad rashodima za 2006. godinu od 41.663.132 KM koji bi prema postojećoj metodologiji izvještavanja trebao da bude prikazan u Izvještaju.

Preporučujemo Ministarstvu da izvrši ispravku Izvještaja tako što će uz naknadno usaglašavanje stanja iz Glavne knjige sa stanjima iskazanim u Izvještaju, u obrascima koji su sastavni dio Izvještaja, uvećati prihode za iznos od 117.457 KM- Prihodi od prodaje stalnih sredstva i uvećati rashode za iznos od 1.334. KM – neutvrđena razlika više iskazanih rashoda u Glavnoj knjizi trezora, čime bi se stvorile pretpostavke za potpuno i istinito prikazivanje ukupnih prihoda i rashoda ostvarenih u tekućoj godini.

Takođe, preporučujemo Ministarstvu da tako korigovan Izvještaj dostavi nadležnim institucijama BiH, kako bi iste bile u situaciji da razmatraju Izvještaj sa stvarnim podacima o prihodima i rashodima za 2006. godinu, kao i da eventualno donesu odluku o predloženom rasporedu akumuliranog viška prihoda nad rashodima sa istinitim i objektivnim podacima o visini istog.

3.8. Popis novčanih sredstva

Revizija je ispitivala stanja novčanih sredstva na računima koji se vode u okviru Jedinog računa trezora na dan 31.12.2006. godine. Potvrđeno nam je od odgovornih lica da u Ministarstvu nisu vršili popis tih sredstva, te da su izvršili usaglašavanja stanja novčanih sredstva na računima sa evidencijama u Glavnoj knjizi trezora.

Provjerama stanja na kontima Glavne knjige trezora u okviru grupe 11- Novčana sredstva i plemeniti metali utvrdili smo da stanje iskazano na tim kontima iznosi 352.343.587,61 KM i odgovara stanju iskazanom u obrascu «Bilans stanja na dan 31.12.2006. godine», koji je sastavni dio Izvještaja.

Kontrolom stanja na računima iskazanim kao «Namjenska rezervisanja» u Tabeli 7a «Raspored viška prihoda nad rashodima» koja je sastavni dio Izvještaja utvrdili smo da stanja na pojedinim računima ne odgovaraju stanjima iskazanim u navedenoj Tabeli. Tako je stanje na računu «Namjenskih sredstava sukcesije za institucije BiH» iskazano u navedenoj tabeli Izvještaja 1.228.174,00 KM, sa prikazanim rashodom u 2006. godini od 21.006 KM, a da na tim računima nisu evidentirane bilo kakve promjene osim promjena po osnovu troškova platnog prometa, kamata i pozitivnih i negativnih kursnih razlika. Takođe nam je potvrđeno od odgovornih lica da se ova namjenska sredstva ne nalaze na nekom od posebnih računa, a da su troškovi nastali u 2006. godini za te namjene (Arhiv BiH i Ministarstvo finansija i trezora BiH) plaćeni sa nekih od računa koji se vode u okviru Jedinog računa trezora.

Takođe, na računu koji je otvoren u okviru Jedinog računa trezora za «Namjenska sredstva po Odluci Visokog predstavnika za BiH – kazne SDS» na dan 31.12.2006. godine se nalazilo 893.013,42 KM, a prikazano je da se vrše namjenska rezervisanja (Tabela 7a Izvještaja) po tom osnovu u iznosu od 540.337 KM, što je manje za 352.676,42 KM u odnosu na stvarno stanje na tom računu.

Naprijed navedena neslaganja su posljedica propuštene zakonske obaveze vršenja redovnog godišnjeg popisa.

Pored toga što predstavlja zakonsku obavezu popis sredstava i izvora sredstava, kao i usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem, predstavlja preduslov za sastavljanje obrasca «Bilans stanja», kao dijela finansijskih izvještaja (član 8. Pravilnika o izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine), a sve to doprinosi da finansijski izvještaji sadrže realno i fer iskazana stanja sredstava, izvora sredstava, obaveza i potraživanja.

Ured za reviziju je i u svom prethodnom Izvještaju skretao pažnju na ovaj propust, te ponovo preporučujemo rukovodstvu da je potrebno posvetiti više pažnje prilikom organizovanja i vršenja popisa, te da se popisne aktivnosti obave kako to nalažu važeći propisi i računovodstveni standardi kako se ovakvi propusti ne bi ponavljali, a finansijski izvještaji bi prikazivali realna stanja kao rezultat usklađenih stvarnih stanja utvrđenih popisom sa stanjima prikazanim u Glavnoj knjizi trezora.

3.9. Informacioni sistem Ministarstva finansija i trezora BiH

Informacioni sistem Ministarstva se sastoji od globalne Wan računarske mreže putem koje budžetski korisnici pristupaju Informacionom sistemu finansijskog upravljanja (ISFU), i lokalne računarske mreže u okviru samog Ministarstva. Klijenti koji su u sistem povezani putem globalne mreže (WAN) nemaju mogućnost konekcija prema drugim mrežama, već rade kao radne stanice samo u ISFU, sa definisanim pravima pristupa kao standardni korisnici. Svi računari su povezani u jedinstvenu mrežu čijim radom upravlja centralni server. Na pomenutom serveru se redovno kreiraju rezervne kopije podataka prema propisanoj proceduri. Rezervne kopije se kreiraju i na disku i na magnetnim trakama.

Pored ovog sistema postoji i Informacioni sistem za centralizovani obračun i isplatu plata (COIP). Ovaj sistem je fizički umrežen sa ISFU, a razdvaja ih šema logičkog adresiranja. Pristup sistemu COIP imaju svi korisnici, kao i na ISFU, i po potrebi „remote“ administratori. Na serveru sistema COIP se povremeno kreiraju rezervne kopije podataka o čemu nije propisana procedura. Ne postoji uređaj za kreiranje rezervnih kopija na magnetnim trakama za sistem COIP.

Na oba sistema mogu pristupiti „remote“ administratori uz najavu i poštivanje propisane procedure, kako bi se zadovoljili sigurnosni aspekti.

Svi korisnici koji su u lokalnoj računarskoj mreži, a ne pristupaju ISFU odnosno sistemu COIP, imaju mogućnost Internet konekcije i korisnički nalog sa firminim domenom za elektronsku poštu. Pomenuta lokalna mreža je tipa peer to peer, gdje nema prisustva servera koji bi upravljao radom pomenute mreže. Softveri koji se koriste u okviru pomenutog sistema su licencirani, kako na klijentima tako i na serverima.

Sistematizacijom radnih mjesta su definisana radna mjesta u okviru Odjeljenja za IT, na osnovu čega se postiže razdvojenost obaveza na različitim poslovnim obavezama. Odjeljenje za IT nije popunjeno kako je predviđeno sistematizacijom, a popunjavanjem istog stekli bi se uslovi za unapređenje postojećeg informacionog sistema.

Projekat informacionog sistema Ministarstva je kreiran s dijelom koji se odnosi na plan dalje implementacije sistema. Kreiran je i niz procedura vezanih za backup-e baze podataka, načine pristupa aplikaciji lokalnih i udaljenih korisnika, korištenje lozinki i pristupa server sali. Detaljni opisi za instalaciju i administraciju sistema ISFU i COIP ne postoje, kao ni procedura za disaster recovery. ISFU i COIP su dva fizički odvojena sistema izgrađena na različitim serverima između kojih ne postoji implementiran interface. Fature koje su proizvod sistema COIP trenutno se ručno unose u ISFU. Dakle ne postoji interface na COIP sistemu putem koga bi se mogao automatski izvršiti unos fature u ISFU.

Kako bi Ministarstvo unaprijedilo informacioni sistem Ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- **Prema mogućnostima izvršiti popunjavanje sistematizacije u Odjeljenju za IT u cilju unapređenja postojećeg informacionog sistema;**
- **Kreirati dokumentaciju koja se odnosi na detaljne opise za instalaciju i administraciju ISFU i COIP sistema, Plan daljeg razvoja informacionog sistema, Plan sigurnosti informacionog sistema koji bi objedinio niz već kreiranih i gore pomenutih procedura, te Plan za disaster recovery. Kreiranje prethodne dokumentacije bi pored uvođenja potrebnih procedura za rezultat dalo i određene ideje za unapređenje postojećeg informacionog sistema;**
- **Implementirati server (domen kontroler) za upravljanje radom klijenata u lokalnoj računarskoj mreži i definisati lokalna prava pristupa korisnicima na radne stanice;**

- **Kreirati jedinstvene korisničke naloge za sve klijente u lokalnoj računarskoj mreži i planirati sinhronizovano kreiranje rezervnih kopija podataka sa radnih stanica na serveru;**
- **Obezbijediti periodično kreiranje rezervnih kopija na serveru i testiranje ispravnosti istih uz propisane procedure. Dokumentovati proces instalacije domen kontrolera;**
- **Propisati procedure za redovno kreiranje rezervnih kopija na COIP sistemu. U okviru ove radnje planirati prema mogućnostima nabavku uređaja za kreiranje rezervnih kopija na magnetnim trakama i time osigurati kvalitetan backup;**
- **Kreirati interface između COIP i ISFU za razmjenu podataka između istih. Interface bi trebalo kreirati na obje strane, na ISFU server i na COIP server. Prilikom ostvarivanja veze (interface-a) između servera osmisliti i kreirati sa implementatorima sistema najbolje tehničko rješenje. Ovim se omogućuje automatski unos fakture iz COIP u ISFU čime se smanjuje mogućnost greške prilikom ručnog unosa;**
- **Planirati nadogradnju ISFU na novu verziju baze podataka i aplikacije.**

4. Korespodencija

Ministarstvu je uručen Nacrt Izvještaja o izvršenoj reviziji za 2006. godinu, na razmatranje i dostavljanje komentara na nalaze revizije.

U ostavljenom roku od 15 dana Ministarstvo je dostavilo svoje komentare na Nacrt Izvještaja.

Uz komentare nisu dostavljeni novi dokazi koji bi mogli uticati na izmjenu naših nalaza navedenih u Nacrtu izvještaja.

Na osnovu naprijed iznešenog ovaj Izvještaj predstavlja konačni Izvještaj o reviziji Izvještaja o izvršenju budžeta institucija Bosne i Hercegovine za 2006. godinu.

U prilogu Izvještaja dostavljamo vam komentare Ministarstva i naš odgovor.

5. Rezime

Revidiranjem Izvještaja za 2006. godinu utvrdili smo određeni broj nepravilnosti i nedostataka u dijelu koji se odnosi na:

- Poslovanje Ministarstva uz stalni rizik nedostatka zaposlenih može imati uticaja na efikasnost poslovanja (tačka 3.1. Izvještaja);
- Izvještaj ne sadrži sve potrebne podatke i informacije propisane Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine (tačka 3.2. Izvještaja);
- Preporuke po reviziji poslovanja Ministarstva za 2005. godinu nisu u potpunosti realizovane (tačka 2. Izvještaja);

- Nedovoljno pouzdan sistem internih kontrola u dijelu internog nadzora nad procesima planiranja budžeta i praćenju i izvještavanju o izvršenju budžeta (tačka 3.3. i 3.4. Izvještaja);
- Kašnjenje u zatvaranju Glavne knjige trzora (tačka 3.6. Izvještaja);
- U Ministarstvu nisu sačinjavali planove novčanih tokova kojim se procijera priliv i odliv sredstava sa Jedinstvenog računa trezora (tačka 3.5. Izvještaja);
- Kašnjenje u primjeni Zakona o javnim nabavkama i Zakona o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine u odabiru komercijalnih banaka za obavljanje poslova platnog prometa (tačka 3.5. Izvještaja);
- Ministarstvo u Izvještaju nije u potpunosti prikazalo prihode i rashode tako da je manje iskazan višak prihoda nad rashodima za iznos od 116.123 KM (tačka 3.7. Izvještaja);
- Nije izvršen popis novčanih sredstava na računima koji se vode u okviru Jedinstvenog računa trezora (tačka 3.8. Izvještaja);
- Slabosti i nedostaci informacionog sistema (tačka 3.9. Izvještaja).

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Mr. Dragan Kulina

GENERALNI REVIZOR

Milenko Šego

M.P.